

Els museus locals van mantenir la seva capacitat institucional

Published by [Interacció](#) [1] on 17/12/2021 - 08:11 | Last modification: 07/08/2026 - 08:11

L'informe recull els resultats de la sisena edició del Cercle de Comparació Intermunicipal de Museus Locals, amb la participació de 50 municipis de la Xarxa de Museus Locals. Les dades corresponen a l'any 2020 i constitueixen un document excepcional perquè permet observar l'impacte directe de la pandèmia sobre el funcionament dels museus municipals.

La lectura de l'informe obliga, però, a distingir entre dos tipus d'indicadors. D'una banda, els que reflecteixen l'activitat pública dels museus i que experimenten una caiguda molt intensa a causa de les restriccions sanitàries. De l'altra, els que descriuen les capacitats estructurals dels equipaments, que es mantenen relativament estables. Aquesta diferenciació evita interpretar el 2020 com un any de deteriorament generalitzat dels museus i el presenta, més aviat, com una interrupció temporal de la seva activitat ordinària.

Entre els indicadors més afectats destaca la reducció del temps d'obertura dels equipaments fins al 25,5% de les hores potencials, molt per sota dels valors registrats entre 2017 i 2019. També disminueixen fortament les exposicions, les visites escolars, l'assistència a activitats i els usos dels museus per treballador, que passen de 4.348 usos el 2019 a 1.470 el 2020, una reducció del 66,2%.

En canvi, els indicadors vinculats a la infraestructura museística mantenen una notable continuïtat. La superfície visitable es conserva al voltant del 70% del total, la superfície edificada pràcticament no varia i es mantenen els processos de documentació, conservació i gestió de les col·leccions. Aquesta estabilitat mostra que els museus continuen preservant les seves funcions patrimonials malgrat la reducció de l'activitat oberta al públic.

L'informe incorpora, per primera vegada, dos indicadors relacionats amb l'activitat digital: la programació en línia i les visualitzacions en streaming. No es presenten com un substitut de la visita presencial sinó com una dimensió complementària que adquireix protagonisme durant la pandèmia. Els autors apunten la conveniència de seguir-ne l'evolució per analitzar la relació entre presència digital i visites físiques en els anys posteriors.

Pel que fa als recursos humans, la plantilla es manté estable malgrat el context. Les hores de formació continuen augmentant fins a 18,3 hores anuals per treballador, probablement afavorides pels canvis organitzatius derivats de la pandèmia. També es manté el nivell salarial de les direccions i els museus continuen situant-se en una posició intermèdia respecte a altres serveis municipals pel que fa a baixes laborals i estructura professional.

En l'àmbit econòmic tampoc no s'observen alteracions estructurals importants. Els ajuntaments continuen aportant aproximadament el 68% del finançament dels museus, una proporció molt semblant a la dels anys anteriors, mentre que l'autofinançament representa prop del 5% de la despesa corrent.

Aportacions principals

- Proporciona una fotografia precisa de l'impacte immediat de la COVID-19 sobre els museus locals.
- Distingeix clarament entre la reducció conjuntural de l'activitat i la continuïtat de les capacitats estructurals dels equipaments.
- Introdueix els primers indicadors sistemàtics sobre activitat digital dels museus.
- Confirma la capacitat dels museus municipals per mantenir les funcions patrimonials essencials fins i tot en

un context d'emergència.

- Permet establir una línia de base per interpretar la recuperació dels anys 2021 i 2022.

Aquest informe constitueix un punt d'inflexió dins la sèrie dels Cercles. Les comparacions interanuals perden bona part del seu valor descriptiu perquè gairebé tots els indicadors d'activitat estan condicionats per les restriccions sanitàries. Això obliga a interpretar les dades des d'una perspectiva institucional més que no pas de rendiment.

Precisament aquí rau el principal interès del document. Sense formular-ho explícitament, l'informe mostra que la resiliència dels museus no depèn únicament del nombre de visitants o d'activitats, sinó també de la solidesa de les seves estructures organitzatives, patrimonials i professionals. El 2020 evidencia que un museu pot reduir dràsticament la seva activitat pública i, alhora, mantenir bona part de les seves funcions essencials.

Tanmateix, el document manté una orientació eminentment descriptiva. La incorporació dels indicadors digitals obre aquesta possibilitat, però encara queda plantejada com una hipòtesi de seguiment més que no pas com una reflexió sobre els canvis en el model de servei.

Aquest informe s'ha de llegir menys com un exercici de benchmarking i més com el registre d'una situació excepcional que permet entendre fins a quin punt els museus locals van ser capaços de preservar les seves capacitats institucionals enmig d'una interrupció sense precedents de la seva activitat pública.

Referència

Diputació de Barcelona. Oficina de Patrimoni Cultural i Servei de Programació. (2021). *6a edició del Cercle de Comparació Intermunicipal de Museus Locals. Resultats any 2020*. Diputació de Barcelona

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Anuari

Categories: Articles i anàlisi

Tags: equipaments culturals

Tags: avaluació de polítiques culturals

Tags: gestió cultural

Tags: públics de la cultura

Tags: museus

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2021/ci-museus-2020>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/museus_locals_cci_resultats_2020.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8560>